

ZAŁĄCZNIK Nr 1
stanowiący uzasadnienie pozytywnej opinii wniosku o nadanie
dr Ewie Zaraś-Januszkiewicz stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych,
w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo

Pani dr inż. Ewa Zaraś-Januszkiewicz jest absolwentką Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (od roku 2013 Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu). Dyplom magistra inżyniera ogrodnictwa w zakresie architektury krajobrazu uzyskała w roku 1998. Pracę magisterską pt: „Analiza możliwości zastosowania wybranych gatunków krzewów ozdobnych do nasadzeń zadarniających w warunkach miejskich Polski Centralnej” wykonała w Katedrze Ochrony Środowiska pod kierunkiem dr inż. Włodzimierza Wałęzy. W latach 1998 – 2002 uczestniczyła w Stacjonarnych Studiach Doktoranckich prowadzonych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu (WOiAK) SGGW. Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa nadała Jej Rada WOiAK SGGW w roku 2002 na podstawie rozprawy pt. „Analiza zmienności gatunków *Crataegus* L. występujących na stanowiskach naturalnych w Polsce” w Katedrze Roślin Ozdobnych pod kierunkiem prof. dr hab. Henryka Chmiela. Od 2002 r. do chwili obecnej Habilitantka jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Ochrony Środowiska SGGW, gdzie prowadzi prace badawcze nad drzewostanami towarzyszącymi różnym obiektom architektury krajobrazu w układach urbanistycznych i ruralistycznych Polski. Dr Ewa Zaraś-Januszkiewicz zajmuje się również problematyką powiązaną z ochroną bioróżnorodności rodzimej dendroflory w parkach i innych obiektach miejskich terenów zieleni.

Członkowie Komisji zapoznali się z wszystkimi materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr inż. Ewy Zaraś-Januszkiewicz i ocenami przygotowanymi przez Recenzentów. Komisja uznała, że dokumentacja wniosku została sporządzona zgodnie z wytycznymi Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, za wyjątkiem obliczeń punktów za dorobek naukowy, które zostały ponownie przeliczone przez Komisję i poprawione.

Ocena osiągnięcia naukowego

Habilitantka przedłożyła osiągnięcie naukowo – badawcze w postaci monografii naukowej pod tytułem: „Drzewo w krajobrazie kulturowym” (wyd. SGGW, Warszawa, pp. 278, ISBN: 978-83-7583-658-5), której jest jedynym autorem. Monografia będąca efektem 15 lat studiów literatury i badań terenowych wykonanych po doktoracie w różnych regionach kulturowych

liczy 270 stron. Jest podzielona na 5 głównych rozdziałów: 1) Wstęp. 2) Drzewo w przestrzeni kulturowej, 3) Drzewa i krzewy iglaste, 4) Drzewa i krzewy liściaste, 5) Pnącza. Obok informacji botanicznych omówiono drzewo w tradycji polskiej, europejskiej i światowej, w medycynie, symbolice, kuchni oraz w literaturze i sztuce. Przedstawione zagadnienia pochodzą z różnych dziedzin nauki, a to: praktyki ogrodniczej i projektowej, sztuki, etnologii, religioznawstwa, socjologii oraz innych nauk przyrodniczych i humanistycznych. Praca jednoznacznie pokazuje interdyscyplinarność dziedziny jaką jest architektura krajobrazu.

Jako główny cel swoich badań dr E. Zaraś-Januszkiewicz przyjęła ukazanie drzew i krzewów należących do rodzimej i introdukowanej flory, zwłaszcza pod kątem ich znaczenia kulturowego (historycznego, narodowego, regionalnego, symbolicznego, religijnego i zastosowania praktycznego w różnych kulturach). W monografii oparła się na szczegółowych studiach literaturowych oraz na materiałach historycznych, ikonograficznych, rycinach, szkicach i obrazach stosując metody analizy i krytyki piśmiennictwa oraz przeglądu systematycznego i elementów krytyki źródeł. W terenie wykonała dokumentację fotograficzną, która była następnie analizowana i konfrontowana z materiałami źródłowymi. Prowadziła wywiady i korzystała z relacji i opisów ustnych. Zebrany materiał zestawiała i porównała z własnym doświadczeniem zawodowym. Monografia obejmuje opisy 6 taksonów drzew iglastych, 41 drzew i krzewów liściastych i 4 gatunki pnączy, według takiego samego schematu: 1/ nazwa botaniczna i zwyczajowa, 2/ informacje botaniczne, 3/ występowanie w tradycji polskiej i innych krajów, 4/ znaczenie symboliczne, 5/ zastosowanie w medycynie i ziołolecznictwie, 6/ znaczenie i występowanie w sztuce i tradycjach kulinarnych. Na podkreślenie zasługuje analiza znaczenia omawianych gatunków w tradycji polskiej i światowej. W aspektach antropogenicznym i przyrodniczym uwzględniono rolę drzewa w tworzeniu tożsamości i odrębności regionalnej krajobrazu kulturowego. Takie ujęcie przedstawiono w polskiej literaturze po raz pierwszy.

Prof. dr hab. Krystyna Bojarczuk podkreśliła, że w rozdziale *Wstęp* Autorka jasno przedstawiła powody swego zainteresowania poruszaną tematyką, a w rozdziale *Drzewo w przestrzeni kulturowej* opisała w sposób wielowątkowy znaczenie drzewa w przyrodzie i kulturze. Habilitantka zwróciła uwagę na fakt, że w architekturze krajobrazu bardzo ważnym elementem jest odpowiedni dobór roślin i wyraźnie rozgranicza pojęcie rośliny rodzimej i krajowej, a szczególną znaczenie mają okazałe drzewa często będące pomnikami przyrody. Recenzentka zwróciła uwagę, że Autorka w swej pracy informuje czytelnika z jakich źródeł literaturowych korzystała, ale nie zaznaczyła jakie dane uzyskała ze swoich obserwacji, wywiadów czy własnych badań. Są to ważne informacje dla naukowców i badaczy różnych

dziedzin nauk przyrodniczych, religii, socjologii i innych nauk humanistycznych. Praca jest wielowątkowa popularno-naukowa o charakterze przeglądowym. Zdaniem prof. dr hab. Bojarczuk w pracy powinna się znaleźć informacja dotycząca własnych badań i doświadczeń oraz podsumowanie, w którym Autorka przedstawiłaby jakie gatunki opisanych drzew i krzewów stanowią odrębność przyrodniczą i kulturową dla poszczególnych regionów naszego kraju, w porównaniu do innych krajów, z których się często wywodzą. Należałoby opisać, które z wymienionych w monografii rośliny miały największy wpływ na zmieniający się krajobraz naszego kraju, zwłaszcza w aspekcie historycznym (pierwsze osadnictwo, tworzenie się obiektów religijnych, obronnych czy pałacowych). Jednocześnie za duże osiągnięcie Habilitantki uznała zebranie wszystkich informacji dotyczących tak wielu gatunków drzew i krzewów w jeden zbiór.

Dr hab. Piotr Urbański stwierdził, że dużym osiągnięciem Kandydatki jest omawianie w monografii treści pochodzących z bardzo różnych dziedzin nauki, praktyki ogrodniczej i projektowej, a także sztuki, etnologii, religioznawstwa, socjologii. Ujednolicenie metodologiczne tych dziedzin nauki w prezentowanej monografii zostało osiągnięte. Monografia, mimo naukowego charakteru, jest dla czytelnika bardzo przystępna. Recenzent podkreślił, że ważnym elementem przedstawionego osiągnięcia naukowego jest zebranie informacji na temat wybranych rodzajów botanicznych drzew, krzewów i pnączy, poprzedzone analizą różnych materiałów źródłowych i badań terenowych Habilitantki. Dane te charakteryzuje wieloaspektowość ich znaczenia kulturowego. Dr hab. P. Urbański uważa za najważniejszy wkład w rozwój dyscypliny naukowej zebranie informacji na temat wybranych drzew i krzewów w wyniku głębokiej analizy różnych materiałów źródłowych i badań terenowych. Monografia jest pracą oryginalną, wykraczającą poza informacje *stricte* botaniczne i przyrodnicze. Recenzent podkreśla, że adresatami monografii są nie tylko studenci kierunku architektura krajobrazu, ogrodnictwo i pozostałych kierunków przyrodniczych, ale również humanistycznych (w tym kulturowych i historii sztuki) i planistycznych. Praca ta może być interesującą pozycją dla amatorów przyrody i kulturoznawstwa. Monografia jest swoistym i konsekwentnie realizowanym projektem, o dużym znaczeniu dla nauki polskiej.

Prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk zwrócił uwagę na brak rozdziału opisującego metody badawcze, w którym mogłyby się znaleźć szczegółowe informacje dotyczące kierunków poszukiwań materiałów źródłowych, sposobów gromadzenia danych oraz harmonogramu prowadzonych prac, jak również wniosków lub rozdziału podsumowującego niniejsze badania. Byłoby to oczekiwanym zamknięciem przeprowadzonych rozważań i mogłoby odnosić się np. do najważniejszych gatunków drzew z wyróżnieniem ich szczególnego znaczenia kulturowego

i krajobrazowego. Na uznanie zasługuje ogromna praca Autorki, która przeprowadziła dokładną kwerendę wielu trudno osiągalnych źródeł literaturowych, które odegrały kluczową rolę w trakcie opisów poszczególnych gatunków drzew. Recenzent podkreślił przejrzystość opracowany schemat opracowania i dobry tok narracji, który sprawia, że książkę czyta się z dużym zainteresowaniem. Według Recenzenta dzięki precyzyjnie zrealizowanym założeniom merytorycznym opracowanie posiada wysokie walory poznawcze i praktyczne. Lektura w/w monografii upoważnia do stwierdzenia, iż Habilitantka skutecznie połączyła swoje wieloletnie doświadczenie dendrologa i architekta krajobrazu z doświadczeniami i pasją naukowca.

W podsumowaniu swoich ocen osiągnięcia naukowego dr inż. E. Zaraś-Januszkiewicz Recenzenci: **prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk** i **dr hab. Piotr Urbański** wyrazili opinię, że oceniane osiągnięcie naukowe jest oryginalnym i spójnym opracowaniem naukowym spełniającym wymogi ustawowe i może być podstawą do dalszego postępowania habilitacyjnego. Stanowi ono znaczący wkład Autorki w rozwój nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. **Prof. dr hab. Krystyna Bojarczuk** stwierdziła, że monografia spełnia warunki określone w obowiązującym prawodawstwie, ale zaproponowała poddanie jej pod dyskusję na posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej.

Przewodniczący Komisji, **prof. dr hab. Piotr Sobiczewski** stwierdził, że praca 'Drzewo w krajobrazie kulturowym' ma wartość naukową i stanowi element rozwojowy w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, wyrażający się zebraniem, przeanalizowaniem i opracowaniem informacji związanych z występowaniem różnych gatunków drzew, krzewów i pnączy, pochodzących z około 50 rodzajów botanicznych, w krajobrazie kulturowym różnych regionów Polski, jak również świata. Praca spełnia sformułowania ujęte w definicji monografii naukowej bowiem jest spójnym tematycznie opracowaniem naukowym, przedstawia opisane zagadnienie w sposób oryginalny i twórczy, była poddana recenzji wydawniczej, posiada załącznik w postaci bibliografii, dokumentacji fotograficznej i rysunków, ma odpowiednio wymaganą objętość (co najmniej 6 arkuszy wydawniczych), posiada ISBN. Przewodniczący Komisji zauważył, że przedstawiona monografia odbiega jednak od monografii, z jakimi najczęściej spotykamy się dziedzinie nauk rolniczych, a przedstawiających wyniki badań empirycznych opracowane metodami statystycznymi. Prof. dr hab. P. Sobiczewski zwrócił uwagę, że taka jest jednak specyfika problematyki badawczej reprezentowanej przez architekturę krajobrazu, kierunek przyrodniczo-techniczno-artystyczny, obejmujący przedmioty z zakresu nauk przyrodniczych, rolniczych, technicznych i sztuk pięknych. Autorka uwzględniła w Monografii aspekty związane z szerzej ujętą obecnością człowieka w środowisku, przy czym drzewo stanowi tu pewnego rodzaju centrum, oś, wokół której to wszystko się toczy. Wydaje się, że

takie ujęcie przedstawiono w polskiej literaturze po raz pierwszy. Pewien niedosyt budzi brak podania we Wstępie informacji dotyczących zastosowanych metod badawczych, w tym informacji o sposobie prowadzenia badań terenowych. Autorka uzupełniła ten brak podając pewne szczegóły w Autoreferacie, a mianowicie że w terenie wykonała dokumentację fotograficzną, która była następnie analizowana i konfrontowana z materiałami źródłowymi, że prowadziła wywiady i korzystała z relacji i opisów ustnych oraz że zastosowała metody obserwacji i porównawczą. Są to cenne uzupełnienia, pomocne w pełniejszej ocenie tej monografii. Poza tym brak jest w pewnego rodzaju Podsumowania, w którym znalazłyby się własne przemyślenia i konkluzje, a może także zalecenia i wskazówki dla człowieka, kształtującego przecież i zmieniającego w ogromnym stopniu krajobraz przyrodniczy. Przewodniczący Komisji zauważył jednak, że wszystkie brakujące informacje znalazły się w autoreferacie.

Podsumowując swoją wypowiedź, prof. dr hab. P. Sobiczewski uznał że oceniania Monografia jest wartościowa i zawiera wyrazisty, przebijający z elementów treściowych wkład do dziedziny nauk rolniczych, który z pewnością spotka z zainteresowaniem zarówno pracowników nauki, jak i praktyków, poszukujących wyjaśnienia pewnych zagadnień o znaczeniu aplikacyjnym.

Pozostali członkowie Komisji zgodzili się z przedstawionymi opiniami i uznali, że przedstawione osiągnięcie naukowe jest opracowaniem oryginalnym, wnoszącym do nauki nowe wartości o znaczeniu poznawczym i praktycznym.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Dorobek naukowy dr inż. Ewy Zaraś-Januszkiewicz dotyczy ogrodnictwa, kształtowania krajobrazu oraz dendrologii. Według dokumentacji przedstawionej przez Habilitantkę obejmuje on 412 prac oryginalnych, w tym 101 niepublikowanych opracowań oryginalnych, 112 oryginalnych opracowań w randze publikacji naukowych. Autorka stwierdziła, że łączna liczba punktów wynosi 1022,8 w tym 874,8 po uzyskaniu stopnia doktora. Łączna liczba punktów wg MNiSW za publikacje wynosi 525,8, w tym po uzyskaniu stopnia doktora 475,8. W skład dorobku weszły 2 współautorskie publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie JCR; 2 autorskie monografie polskojęzyczne i 1 monografia angielskojęzyczna; 67 oryginalnych prac naukowych z dużym udziałem własnym Kandydatki (w większości prac udział własny to 90%), w tym 58 prac opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora, w czasopismach krajowych lub międzynarodowych z punktacją KBN lub MNiSW; 22

streszczenia lub abstrakty opublikowane w materiałach międzynarodowych i 19 krajowych konferencji naukowych, łącznie 42, w tym 37 po uzyskaniu stopnia doktora.

Komisja stwierdziła jednak nieprawidłowości w obliczeniach punktów za dorobek naukowy dr inż. Ewy Zaraś-Januszkiewicz. Po korekcie wykazano, że dorobek ten obejmuje 68 publikacji, w tym 28 oryginalnych prac twórczych (dwie publikacje z bazy JCR) oraz 3 monografie w języku polskim, 19 rozdziałów w monografiach w języku polskim, 1 monografia w języku angielskim i 17 rozdziałów w monografiach w jęz. angielskim. Po doktoracie Dr Zaraś - Januszkiewicz opublikowała 58 prac. Całość dorobku naukowego wg wykazu czasopism MNiSW zgodnie z rokiem wydania oraz punktów za monografie wynosi 414, w tym monografia stanowiąca osiągnięcie naukowe (25 punktów). Prace naukowe Habilitantki były cytowane 42 razy (wg bazy Google Scholar Citations), 17 razy wg bazy Scopus oraz 16 razy wg Web of Science. Indeks Hirsha wynosi 1. Ponadto Kandydatka jest autorem lub współautorem 41 streszczeń i abstraktów opublikowanych w materiałach konferencyjnych, w tym 22 z konferencji międzynarodowych i 19 w z konferencji krajowych. Prawie wszystkie zostały opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora.

Działalność badawcza Kandydatki dotyczy drzewostanów towarzyszących różnym obiektom architektury krajobrazu. Szczególnym Jej zainteresowaniem jest ochrona bioróżnorodności rodzimej dendroflory w parkach i terenach zieleni w miastach. Prowadzone badania są skoncentrowane nad rolą drzew w kształtowaniu krajobrazu kulturowego, historycznych pozostałościach po osadnictwie holenderskim na terenie Mazowsza oraz kształtowanie kompleksów przyrodniczych w obiektach fortyfikacyjnych. Dr Zaraś-Januszkiewicz podejmowała również badania związane z kształtowaniem szaty roślinnej w miastach Polski, ze szczególnym uwzględnieniem lasów miejskich, jako specyficznej formy obszarów biologicznie czynnych oraz gatunków dendroflory inwazyjnej, jako zjawiska połączonego ze zmianami zachodzącymi w środowisku.

Dr Ewa Zaraś-Januszkiewicz kierowała projektem badawczym dotyczącym systematyki krajowych gatunków głógów *Crataegus* L. (grant SGGW). Brała udział w 3 projektach badawczych, w tym jednym zagranicznym. Kierowała także pracami projektu EduScience współfinansowanego ze środków UE.

Prof. dr hab. Krystyna Bojarczuk podkreśliła, że szczególnie ważne są badania aplikacyjne Habilitantki, na które składają się publikacje popularno-naukowe, ekspertyzy i projekty (w sumie 81 prac po doktoracie). W pracach typu ekspertyzy wartościowa była ocena kondycji drzew (pomiarы fluorescencji chlorofilu i wydajności fotosyntezy), oraz ocena zabytkowych założeń parkowo-pałacowych (6 obiektów). Zwróciła szczególną uwagę na

drzewa i krzewy rodzime i na utrzymanie wysokiej bioróżnorodności w zieleni miejskiej. W swoich pracach dr Zaraś-Januszkiewicz podkreślała wpływ drzew na zdrowie człowieka, na przykład w tworzeniu ogrodów sensorycznych i ścieżek turystycznych. Kandydatka dużą wagę w projektowaniu przywiązywała do wykorzystywania rodzimych gatunków roślin, które ewolucyjnie dostosowały się do danego środowiska, co gwarantuje niskonakładowe utrzymanie realizacji badań. Szczególną uwagę zwracała na dendroflorę rodzimą, która jest zastępowana roślinnością obcego pochodzenia, często o charakterze inwazyjnym. Prof. dr hab. Bojarczuk podkreśliła, że wyniki i materiały z wszystkich wielokierunkowych badań prowadzonych w temacie architektury krajobrazu i z udziałem wielu obiektów przyrodniczych, Habilitantka przedstawiła w licznych publikacjach naukowych i materiałach z konferencji krajowych i zagranicznych.

Dr hab. Piotr Urbański do najbardziej wartościowych opracowań dr Zaraś-Januszkiewicz w zakresie badań naukowych zaliczył studia nad krajobrazem kulturowym związane z rolą drzewostanu w kształtowaniu jego odrębności wizualnej, pozostałościami po osadnictwie holenderskim na ziemiach polskich, szczególnie na terenie Mazowsza oraz analizą układów przestrzennych i roślinnych związanych z powyższym osadnictwem, krajobrazem warownym w Polsce i Europie i rolą drzewostanu w kształtowaniu form przestrzennych fortyfikacji, problematyką dendroflory inwazyjnej, jako elementu diagnostyki przemian siedliskowych związanych ze zmianami klimatycznymi (ze szczególnym uwzględnieniem *Ailanthus altissima* i *Ptelea trifoliata*).

Prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk zwrócił uwagę, iż architektura krajobrazu nie stanowi wydzielonej dyscypliny naukowej, a jedynie jest wpisywana w inne dyscypliny, w tym m.in. ogrodnictwo, dlatego branie pod uwagę dorobku Kandydatki uwzględniając jedynie wskaźniki naukometryczne (bibliograficzne), może prowadzić do nieprawidłowej oceny. Recenzent zwrócił szczególną uwagę na znaczne powiększenie dorobku naukowego Kandydatki po uzyskaniu stopnia doktora, który stał się pełniejszy i bardziej dojrzały. Podkreślił, że działalność naukowa dr Zaraś-Januszkiewicz wpisuje się w szeroko pojmowaną architekturę krajobrazu, ochronę i kształtowanie środowiska. Zwrócił też uwagę na dużą aktywność naukową Kandydatki, wyrażającą się znaczącym dorobkiem publikacyjnym oraz częstym i czynnym uczestnictwem w konferencjach i sympozjach krajowych i międzynarodowych. Recenzent odniósł się pozytywnie do pokaźnego dorobku zawodowego Habilitantki o charakterze opracowań projektowych, studialnych i eksperckich.

Prof. dr hab. Piotr Sobiczewski ocenił pozostały dorobek naukowy Habilitantki jako wartościowy i bogaty. Został on znacznie poszerzony po ostatnim awansie naukowym (o ok.

80%). Prace badawcze prowadzone przez dr Ewę Zaraś-Januszkiewicz były dedykowane różnym regionom Polski i koncentrowały się m.in. na inwentaryzacji zasobów krajobrazowych, w szczególności drzew. Tematyka badawcza obejmowała studia nad krajobrazem kulturowym i rolą drzewa w jego kreowaniu, krajobrazem miejskim, zagadnienia związane z drzewem w badaniach przyrodniczych, badania florystyczne, ocena, ochrona i kształtowanie krajobrazu. Przewodniczący Komisji zaznaczył, że na podkreślenie zasługuje fakt, iż przy podejmowaniu tematów Habilitantka zwracała uwagę na osiągnięcie wyników o znaczeniu dla praktyki działań krajobrazowych. Zgodził się ze przedmówcami, co do oceny aktywności i udziału Kandydatki w konferencjach krajowych i zagranicznych, dodając, że udział w konferencjach jest bardzo ważny bowiem pozwala na prezentację, a jednocześnie konfrontację i dyskusję wyników własnych badań, co zawsze jest bardzo cenne.

W ocenie formalnej dorobku naukowego dr inż. Ewy Zaraś-Januszkiewicz **wszyscy Recenzenci oraz pozostali członkowie Komisji** podkreślili, że zdecydowana większość oryginalnych prac naukowych powstała po ostatnim awansie naukowym, co świadczy o dużej aktywności naukowej Habilitantki. Dorobek ten jest znaczący i spełnia wymagania stawiane przy ubieganiu się o przedmiotowy awans.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Dr E. Zaraś-Januszkiewicz przekazuje swoją wiedzę z zakresu architektury krajobrazu, dendrologii i projektowania terenów zieleni w przestrzeni wsi i miast na macierzystej uczelni w ramach: 24 przedmiotów na trzech kierunkach studiów na Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu, trzech przedmiotów na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW i jednego przedmiotu na Wydziale Inżynierii Produkcji. Ponadto prowadziła wykłady z trzech przedmiotów na Wydziale Ogrodnictwa Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej im. Profesora Szczepana Pieniążka w Skierniewicach. Ważnym punktem w dorobku dydaktycznym Habilitantki, jest prowadzenie zajęć w systemie e-learningowym. Znaczące w jej karierze dydaktycznej jest prowadzenie zajęć w ramach projektu EduScience „Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii”. Projekt był realizowany w zakresie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty – Działanie 3.5. w latach 2012-2013. W ramach tego projektu Habilitantka prowadziła zajęcia warsztatowe dla szkół podstawowych i średnich (osobne moduły dla 4 etapów nauczania: 1-3, 4-6 szkół podstawowych, 1-3 gimnazjów i 1-3 liceów). Prowadziła również zajęcia w języku angielskim w ramach programu Erasmus+ na Universitat Politècnica de

Madrid w Hiszpanii w roku 2015, i Universidade de Lisboa w Portugalii w roku 2016, 2017, 2018, University of Zagreb w Chorwacji w roku 2017, Slovenska Pol'nohospodárska Univerzita v Nitre, na Słowacji w roku 2018. Do wymienionej aktywności dydaktycznej należy dodać prowadzenie przez Kandydatkę zajęć m.in. dla szkół podstawowych, gimnazjów i liceów, które odbywały się Ogrodzie Botanicznym PAN w Powsinie, których głównym tematem była ochrona przyrody rodzimej w warunkach *ex situ* i *in situ*.

Kandydatka była promotorem łącznie 168 prac inżynierskich i magisterskich z architektury krajobrazu i po jednej pracy na kierunkach: Ogrodnictwo, Ochrona Środowiska, Biologia, Inżynieria Ekologiczna. Obecnie jest promotorem 5 realizowanych prac magisterskich. Jedną z nich dotyczy rozprzestrzeniania się roślin inwazyjnych w warunkach izolacji geograficznej (terenem badań są Azory). Jest koordynatorem indywidualnych studiów zagranicznych studentów i konsultantem rozprawy doktorskiej dr Didara Gardy: „Przemiany architektury i urbanistyki miasta Erbil na tle sytuacji społecznej i geopolitycznej Kurdystanu”, promotor prof. dr hab. Krystyna Guranowska-Gruszecka, Politechnika Warszawska, Wydział Architektury. Wraz ze studentami jest autorem licznych projektów z zakresu architektury krajobrazu.

Dr E. Zaraś-Januszkiewicz koordynuje bazę danych w zakresie sprawozdawczości Katedry Ochrony Środowiska. W latach 2005-2008 pełniła funkcję kierownika Niestacjonarnych Studiów i obowiązki opiekuna studentów wszystkich roczników, jak również kierownika praktyk studenckich na kierunku Architektura Krajobrazu. Brała udział w opracowaniu programów studiów 1 i 2 stopnia na kierunku Architektura Krajobrazu. Była członkiem Rady Wydziału w latach 2004-2008 i 2015-2018, a także członkiem Komisji ds. Dydaktyki w latach 2005-2008. Jest członkiem towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Botanicznego i sekretarzem Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego oraz Warszawskiego Oddziału PTD. Brała udział w komitetach organizacyjnych konferencji krajowych i zagranicznych. Habilitantka była dwukrotnie nagradzana nagrodą rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia organizacyjne (w latach 2014 i 2018) oraz dwukrotnie za osiągnięcia dydaktyczne (w latach 2015 i 2016).

Kandydatka koordynuje na Uczelni zajęcia z wybranych przedmiotów, jak: rozpoznanie drzew w stanie bezlistnym, drzewo w krajobrazie kulturowym, ekologia miast czy ogród wzorowany na naturze. W latach 2014-2018 była członkiem oceniającym blok Architektura Krajobrazu w Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Rolniczych. Odpowiadała za przeprowadzenie egzaminów na olimpiadzie okręgowej, która odbywała się w SGGW.

Dorobek popularyzatorski Habilitantki jest bardzo duży i składa się ze 199 publikacji, w tym po doktoracie 152 prac. Była również ekspertem w konkursach i popularyzowała naukę w

audycjach radiowych i telewizyjnych. Prowadziła warsztaty w 10 blokach tematycznych z zakresu nauk przyrodniczych. Ze względu na swoją wiedzę i doświadczenie była powoływana do różnych Komitetów Redakcyjnych czasopism, np. Działkowiec czy Mój Wymarzony Ogród.

Jest także autorką 49 prac niepublikowanych w randze ekspertyz oraz 52 opracowań projektowych, w tym 46 ekspertyz i 35 projektów po uzyskaniu stopnia doktora.

Wszyscy Recenzenci i pozostali Członkowie Komisji podkreślili, że Habilitantka wykazała się bardzo dużą aktywnością popularyzatorską, dydaktyczną i organizacyjną. Ocenili także pozytywnie działalność dydaktyczną Kandydatki, stwierdzając, że dr Zaraś-Januszkiewicz jest dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć dydaktycznych, które realizuje na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych SGGW. Zdaniem Recenzentów aktywnie uczestniczy też w życiu Wydziału i Uczelni.

Działalność organizacyjna Habilitantki obejmuje wiele form aktywności: redagowanie bloga przyrodniczego „Zadziwiająca Przyroda”, którego tematyka dotyczy dendrologii, poznania relacji zachodzących między rośliną a środowiskiem, wskazania unikatowych cech drzew. Dr Zaraś-Januszkiewicz prowadziła szkolenia jako ekspert, udzielając porad w dyżurach telefonicznych czy na kiermaszach, organizowanych m.in. przez organizacje społeczne jak Stowarzyszenie Dobro Wspólne Ojczyzna w Łomiankach w 2016 r. Szczególnie cenna była współpraca z organizacjami pozarządowymi i społecznymi. Efektem tej współpracy było zorganizowanie Targów Miodowych i warsztatów ogrodniczych na terenie Łomianek. Obecnie Habilitantka pracuje nad projektem „Rośliny Miododajne w Mieście”. Ze względu na doświadczenie zawodowe została powołana jako członek Komitetu Redakcyjnego miesięcznika Działkowiec oraz ekspert przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Działkowców.

Recenzenci i pozostali Członkowie Komisji ocenili pozytywnie działalność organizacyjną Kandydatki, wyrażając się o niej z dużym uznaniem.

Profesor dr hab. Krzysztof Młynarczyk zwrócił uwagę, iż działalność upowszechnieniowa i ekspercka stanowi poważną część ogólnej działalności zawodowej Habilitantki, która wykazuje dużą aktywność w zakresie upowszechniania wiedzy w formie wykładów, szkoleń i prelekcji, a także wywiadów radiowych i telewizyjnych. W działalności dydaktycznej Kandydatki, Recenzent docenił szczególnie prowadzenie warsztatowych zajęć projektowych, w ramach których powstało ponad 30 koncepcji projektowych, a większość z

nich trafiła do realizacji. Recenzent określił osiągnięcia dydaktyczne, popularyzatorskie oraz organizacyjne Habilitantki jako wysokiej próby.

Dr hab. Piotr Urbański ocenił aprobowano osiągnięcia dydaktyczne Habilitantki, a szczególnie Jej czynny udział w programie Erasmus+ na Universitat Politècnica de Madrid w Hiszpanii w roku 2015, i Universidade de Lisboa w Portugalii w roku 2016, 2017, 2018, University of Zagreb w Chorwacji w roku 2017, Slovenska Poľnohospodárska Univerzita v Nitre, na Słowacji w roku 2018 oraz w programie EduScience. Biorąc pod uwagę dorobek popularyzatorski i organizacyjny dr Zaraś-Januszkiewicz, Recenzent zwrócił uwagę na najważniejszą problematykę, jaką są zasady kształtowania struktury ogrodu w zależności od miejsca, warunków siedliskowych i preferencji użytkownika, kształtowanie kompozycji roślinnej oraz popularyzacja roślin mniej znanych. Ponadto Habilitantka publikowała w ramach portalu EduScience i redagowała blog przyrodniczy „Zadziwiająca Przyroda” na tym portalu, prowadziła szkolenia i udzielała porad eksperckich. Współpracowała z organizacjami pozarządowymi i społecznymi, pełniła funkcję członka Komitetu Redakcyjnego miesięcznika „Działkowiec” oraz jako ekspert przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Działkowców; jest członkiem założycielem Arboretum Leśnego w Kucharach; brała też udział w licznych kampaniach reklamowych, redakcji serii ogrodniczych we współpracy z Wydawnictwem Ediprese – premiera serii „Mój Wymarzony Ogród”, wiosna 2019. Recenzent zwrócił też uwagę na trzykrotne nagrodzenie Habilitantki Nagrodą JM Rektora SGGW.

Prof. dr hab. Krystyna Bojarczuk podkreśliła, że praca Kandydatki ma charakter aplikacyjny i dedykowana jest szerokiej rzeszy odbiorców z różnych dziedzin, zajmujących się architekturą krajobrazu, kierunkami przyrodniczymi i humanistycznymi. Recenzentka również zwróciła uwagę na ogromny dorobek popularyzatorski Kandydatki (199 prac), z czego większość została opublikowana po doktoracie. Profesor Bojarczuk wskazała iż Habilitantka poszerzała swoją wiedzę zawodową podczas staży i wyjazdów naukowych na uczelniach zagranicznych w Madrycie, Lizbonie, Zagrzebiu i Nitrze. Nawiązała współpracę naukową w zakresie architektury krajobrazu z Uniwersytetem w Lizbonie i Uniwersytetem w Kurdystanie. Recenzentka doceniła zaangażowanie dydaktyczne (prowadzenie zajęć dydaktycznych na 3 kierunkach studiów z 24 przedmiotów, a także wykładów w języku angielskim na uczelniach zagranicznych). Zwróciła uwagę, że dr Zaraś-Januszkiewicz swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystwała w licznych ekspertyzach, inwentaryzacjach, opiniach eksperckich, a także w projektach terenów zieleni. W okresie zatrudnienia brała aktywny udział w popularyzacji wiedzy przyrodniczej, na konferencjach i olimpiadach naukowych. Była organizatorem konferencji tematycznych, szkoleń i terenowych wyjazdów szkoleniowych.

Prof. dr hab. K. Bojarczuk uważa, że Habilitantka wykazała się bardzo dużą aktywnością zawodową jako pracownik naukowo-dydaktyczny nie tylko na swojej Uczelni, a także w innych jednostkach naukowych.

Prof. dr hab. Piotr Sobiczewski zwrócił uwagę na ogromne zróżnicowanie zajęć prowadzonych przez Kandydatkę, zajęcia dydaktyczne z 24 przedmiotów na 3 kierunkach studiów i wszystkich trybach prowadzonych na macierzystym Wydziale, 3 przedmioty na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW, 1 przedmiot na Wydz. Inżynierii Produkcji, 3 przedmioty na Wydz. Ogrodniczym WSEH im. Profesora Szczepana Pieniążka w Skierniewicach. Na uznanie zasługuje również aktywność Habilitantki w prowadzeniu zajęć w formie e-learningowej.

Oceniając działalność dydaktyczną Kandydatki, **dr hab. Piotr Muras** stwierdził, że dr Ewa Zaraś-Januszkiewicz ma duże doświadczenie w samodzielnym prowadzeniu różnych form zajęć dydaktycznych, głównie na kierunku studiów architektura krajobrazu, jak również inżynieria ekologiczna i biologia. Na uznanie zasługuje również aktywność Kandydatki związaną z wymianą międzynarodową. Jej działalność dydaktyczna została doceniona nagrodami Rektora SGGW w Warszawie.

Dr hab. Piotr Muras również pozytywnie ocenił działalność organizacyjną Habilitantki. Dr Ewa Zaraś-Januszkiewicz aktywnie uczestniczyła w życiu Wydziału jako członek Rady Wydziału (w latach 2004-2008 i 2015-2019). Uczestniczyła także w pracach Komisji ds. Dydaktyki. Wykazywała zaangażowanie w pracach na rzecz własnej Katedry Ochrony Środowiska.

Dr hab. Przemysław Bąbelewski szczególnie docenił dorobek dydaktyczny Habilitantki, szczególnie pod względem promowania prac dyplomowych jak i pełnienia funkcji visiting profesor. Dr hab. P. Bąbelewski ocenił jako imponujący dorobek popularyzatorski Habilitantki liczący prawie 200 publikacji. Habilitantka prowadziła szkolenia o różnej tematyce i wykonywała wiele ekspertyz z różnych dziedzin. Była również ekspertem w konkursach i popularyzowała naukę w audycjach radiowych i telewizyjnych. Kierowała warsztatami z 10 blokami tematycznymi z zakresu nauk przyrodniczych. Jest członkiem różnych Komitetów Redakcyjnych (np. Działkowiec czy Mój Wymarzony Ogród).

Wniosek końcowy

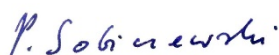
Biorąc pod uwagę pozytywne oceny osiągnięcia naukowego w postaci monografii naukowej, wartościowy pozostały dorobek naukowy, zaangażowanie w działalność dydaktyczną i organizacyjną, a także współpracę międzynarodową, Komisja stwierdza, że dr inż. Ewa Zaraś-Januszkiewicz spełnia wymagania zawarte w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017, poz. 1789) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. (Dz. U. nr 196, poz. 1165) i pozytywnie opiniuje wniosek o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk rolniczych, w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

Sekretarz Komisji habilitacyjnej

Dr hab. Agata Jędrzejuk

Przewodniczący Komisji habilitacyjnej

Prof. dr hab. Piotr Sobiczewski

Warszawa 24.06.2019 r.